04/02/2021

Όσιος Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης

/ Βίοι Αγίων

Πηλουσιῶτα, χαῖρε, πολλὰ μοι,
Τὸν πηλὸν ἐκδύς, καὶ χαρᾶς τυχὼν ξένης.
Ἐν δ’ Ισίδωρον ἔθεντο τετάρτῃ σήματι λυγρῷ.

Ο Όσιος Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης, που εορτάζει την 4η Φεβρουαρίου εκάστου έτους, γεννήθηκε στην Αίγυπτο περί το 360 μ.Χ. από γονείς θεοφιλείς, και ήταν συγγενής των Πατριαρχών Αλεξανδρείας, Θεοφίλου (385 – 412 μ.Χ.) και Κυρίλλου Α’ (412 – 444 μ.Χ.). Σε νεαρή ηλικία έλαβε μεγάλη και θαυμαστή θεολογική και φιλοσοφική γνώση. Στην αρχή εργάσθηκε ως διδάσκαλος και κατηχητής της εκκλησίας της Αλεξάνδρειας. Επιζητώντας όμως την ησυχία για να δύναται να ασχοληθεί με το έργο της ζωής του, τη μελέτη των Αγίων Γραφών, αποσύρθηκε σε κάποιο μοναστήρι στο όρος Πηλούσιο, γι’ αυτό έλαβε και το όνομα Πηλουσιώτης. Αργότερα δέχεται την πρόταση να γίνει ιερέας και στη συνέχεια εκλέγεται πανηγυρικά ηγούμενος στο μοναστήρι του.

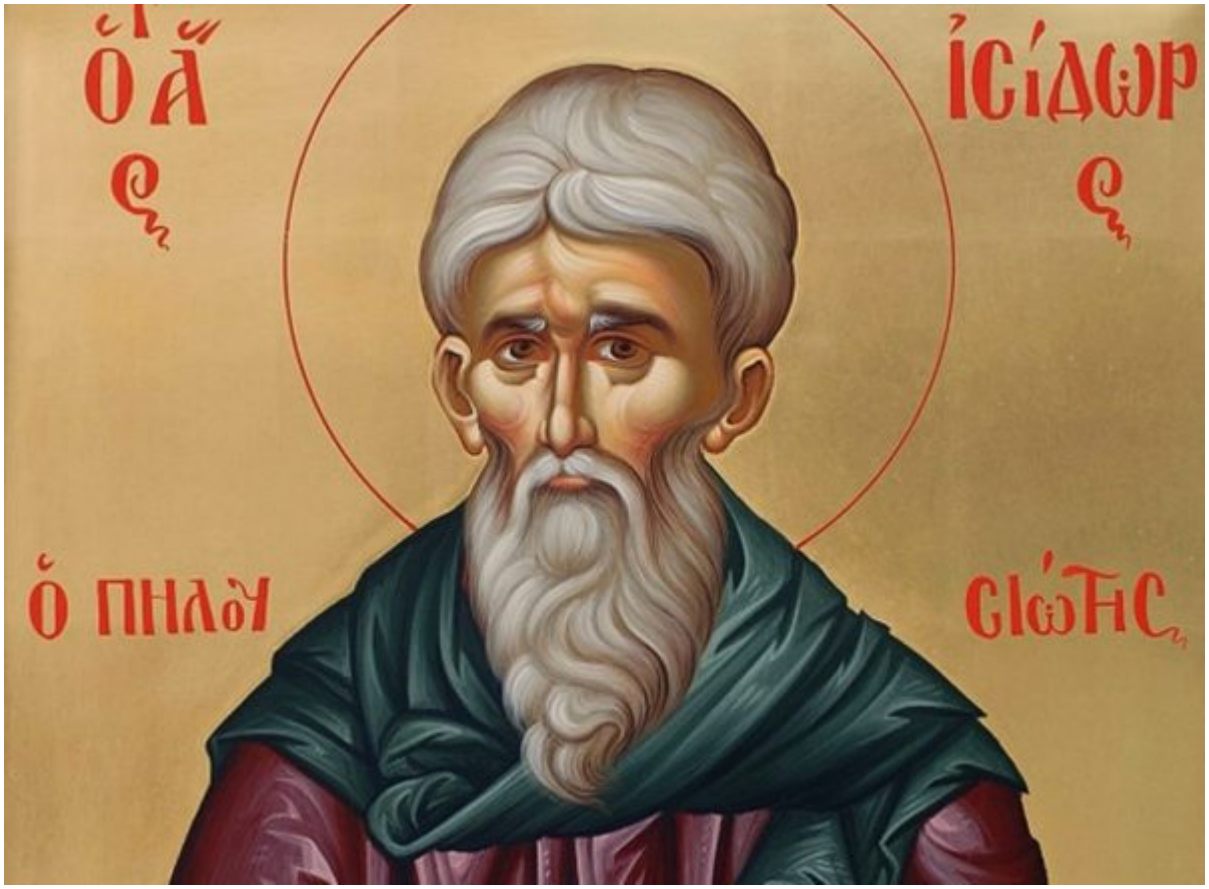

Λόγω της τεράστιας θεολογικής του κατάρτισης, απέκτησε μεγάλο κύρος και φήμη, ώστε να θεωρείται μοναδικός στις ερμηνείες περίπλοκων γραφικών χωρίων. Ο Άγιος Ισίδωρος από το Πηλούσιο εδίδασκε όλη την οικουμένη και εφώτιζε με τα λόγια και τα έργα του. Η ευγένεια του ήθους του, ο υποδειγματικός του βίος, η εξαιρετική του μόρφωση συντέλεσαν ώστε ταχύτατα να αποκτήσει την εκτίμηση και τον γενικό θαυμασμό και να αναδειχθεί κόσμημα της Εκκλησίας του Πηλουσίου.

Κατά την Γ΄ Οικουμενική Σύνοδο που συνήλθε στην Έφεσο το έτος 431 μ.Χ. επί αυτοκράτορος Θεοδοσίου Β΄ του Μικρού (408 – 450 μ.Χ.), ο Άγιος αναφαίνεται με μεγάλη υπόληψη και σπουδαίο κύρος στην Εκκλησία. Το εκκλησιαστικό του κύρος το μαρτυρεί το θάρρος με το οποίο έγραφε σε ανώτατους πολιτικούς άρχοντες ακόμη και στον ίδιον τον αυτοκράτορα (Θεοδόσιο τον Β’). Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Κύριλλος τον περιέβαλε με μεγάλη τιμή και σεβασμό και τον αποκαλούσε «πατέρα».

Έλεγχε με παρρησία τους αμαρτάνοντες, φώτιζε τους πάντες με τον θείο του λόγο, νουθετούσε τους άρχοντες, υπεστήριζε τους κλονιζόμενους και ήταν η «μούσα της ημετέρας αυλής», όπως αποκαλούσε αυτόν ο ιερός Φώτιος (Επιστολή 2, 44). Συνέγραψε αρκετές πραγματείες, ως και πλήθος επιστολών, από τις οποίες σώζονται 2.012, με τις οποίες νουθετούσε, συμβούλευε και συγχρόνως εξηγούσε τις θείες και σωτήριες Γραφές. Εκοιμήθη ειρηνικά το 440 μ.Χ.

Ο Άγιος Ισίδωρος θεωρείται ως ο ένας από τους ευγενέστερους και σοφότατους αντιπροσώπους του μοναχικού βίου, ο κατ' εξοχήν αντιπρόσωπος του μοναχικού πνεύματος. Γι' αυτό ο Μ. Φώτιος τον αποκαλούσε: «κανόνα ιερατικής και ασκητικής πολιτείας», **ο δε ιστορικός Ευάγριος έγραφε για τον Όσιο«αγγελικόν μεταλθών βίον»** .Ακόμη, ο Όσιος Ισίδωρος με αποστολικό ζήλο και καθαρότητα ψυχής επιχείρησε να επιβάλει τάξη στο μοναστικό χώρο, στην εκκλησία του Πηλουσίου και ευρύτερα, αλλά, προκάλεσε δυσαρέσκειες και εχθρότητες εναντίον του. Όμως, δεν αποθαρρύνθηκε. Δέχθηκε με πνευματική ανωτερότητα , σιωπή και αγιότητα τις συκοφαντίες.

Λόγω του πνευματικού συνδέσμου που είχε με τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, εργάσθηκε για την υπεράσπιση της μνήμης του Αγίου και κατόρθωσε λίγο πριν το 416 μ.Χ., να αναγραφεί και πάλι το όνομα του στα δίπτυχα της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας.

Επίσης, αναμίχθηκε στην υπόθεση του Νεστορίου, την διδασκαλία του οποίου καταπολέμησε. Ζήτησε δε από τον Αυτοκράτορα Θεοδόσιο Β' να μην αμελήσει να παραστεί στην σύνοδο της Εφέσου [431] στην οποία καταδίκασε τον Νεστοριανισμό.

Ο Όσιος, κατ' εξοχήν πρακτικός διδάσκαλος, έγραφε αναρίθμητες επιστολές προς τον αυτοκράτορα, ανώτατους πολιτικούς άρχοντες, επισκόπους, πρεσβυτέρους, σοφιστές, μοναχούς, γραμματικούς, ιατρούς κ.λπ., άλλοι τις υπολογίζουν 3.000, άλλοι σε 7.000, κι άλλοι [όπως ο Νικηφόρος Κάλλιστος] σε 10.000. Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 2.012 και περιέχονται οι τίτλοι τους στην «κλείδα»της Πατρολογίας του Migne.

Με τις εν λόγω επιστολές του ο Άγιος Ισίδωρος απαντά σύντομα, εύστοχα και ερμηνευτικά, σε ποικίλα πνευματικά θέματα και ερωτήματα. Έγιναν δε ανάρπαστες και συγκαταλέγησαν ως εξαιρετικά πνευματικά βοηθήματα. Έχουμε πληροφορίες ότι στη Μονή των Ακοιμήτων στην Κωνσταντινούπολη υπήρχαν αντίγραφα 2.000 επιστολών του σε 5 τόμους. Οι επιστολές του αυτές είναι

μνημεία της Χριστιανικής Λογοτεχνίας, δείχνουν τη βαθιά του γνώση σε θέματα θεολογίας, ελληνικής λογοτεχνίας, μυθολογίας, φιλοσοφίας, ιστορίας. Είναι γραμμένες με μεγάλη επιμέλεια και πνευματική σοφία. Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφέρουμε ενδεικτικά κάποιους τίτλους εξ αυτών των επιστολών του: **“Περί αλαζονείας”, “Περί εναρέτου ομιλίας”, “Περί γενεαλογίας της Θεοτόκου”, “Περί της τροφής του Προδρόμου και περί ασκήσεως”, “Περί Ιεροσύνης”, “Προς άρχοντας”, “Κατά Νεστοριανών”, “Περί του μη ορκίζειν’**’κ.λπ.

Μετά τον γαλήνιο και οσιακό θάνατό του, το 440μ.Χ. , σε πολύ βαθιά γεράματα ο Ισίδωρος τιμήθηκε πολύ σύντομα ως άγιος όχι μονάχα στην Ανατολή, αλλά και στη Δύση, εφόσον το άγιο λείψανο του έγινε «πηγή θαυμάτων τοις προσιούσι πιστών». Τα θαύματα ακριβώς αυτά ήταν η αψευδής απόδειξη της αγιοσύνης του. Γι’ αυτό δίκαια η Εκκλησία τον κατέταξε στο χορό των αγίων της, γιορτάζοντας τη μνήμη του στις 4 Φεβρουαρίου, ημερομηνία της οσιακής κοιμήσεώς του.

Άγιε Ισίδωρε, χάριζε και σε εμάς, τους ευλαβείς προσκυνητές των Αγίων Ισιδώρων, πίστη, πνευματική σοφία, ταπείνωση, εγκράτεια για να αγωνιζόμεθα διαπαντός και να σε συναντήσουμε στην Ουράνιο Βασιλεία Του. Αμήν.

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος πλ. δ’
Ἐν σοί Πάτερ ἀκριβῶς διεσώθη τό κατ᾽ εἰκόνα· λαβών γάρ τόν σταυρόν, ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, καί πράττων ἐδίδασκες, ὑπερορᾶν μέν σαρκός, παρέρχεται γάρ· ἐπιμελεῖσθαι δέ ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου· διό καί μετά Ἀγγέλων συναγάλλεται, Ὅσιε Ἰσίδωρε τό πνεῦμά σου.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον (Κατέβασμα)
Ἦχος δ’. Ταχύ προκατάλαβε.
Σοφία κοσμούμενος, παντοδαπεί ευκλεώς, τοις Αόγοις εκόσμησας, την Εκκλησίαν Χρίστου, Ισίδωρε Όσιε, συ γαρ δι’ εγκράτειας, σεαυτόν εκκαθάρας, πράξει και θεωρία, διαλάμπεις εν κοσμώ, δι’ ων μυσταγωγούμεθα, Πάτερ τα κρείττονα.

Κοντάκιον
Ἦχος α’
Ἑωσφόρον ἄλλον σε ἡ Ἐκκλησία, εὐραμένη ἔνδοξε, ταῖς τῶν σῶν λόγων ἀστραπαῖς, λαμπρυνομένη κραυγάζει σοι· Χαίροις παμμάκαρ, Θεόφρον Ἰσίδωρε.

Πηγές: Άγιοι Ισίδωροι Λυκαβητού και saint.gr